

ZLOČIN U VIROVITICI

Analiza ponovljenog kaznenog postupka protiv opt. Iharoša i drugih

Ocjena postupka

U ponovljenom postupku je optužba protiv Ivana Vrbana i Anđelka Kašaja optuženih za ratni zločin protiv civilnoga stanovništva iz članka 120.,st.1. Osnovnog kaznenog zakona Republike Hrvatske koji je počinjen 1991. godine u vojnom zatvoru u Virovitici odbačena jer je Županijsko je državno odvjetništvo iz Bjelovara tijekom postupka odustalo od daljeg kaznenog progona. Protiv optuženog Željka Iharoš i Luke Peraka donesena je oslobađajuća presuda koju Vijeće za ratne zločine obrazlaže nemogućnošću da na temelju izvedenih dokaza na nesumnjiv način utvrdi zapovjednu odgovornost optuženoga Željka Iharoša, odnosno individualnu odgovornost optuženoga Luke Peraka za djela navedena u optužnici. Pri tomu Vijeće nije insistiralo na ponovnom svjedočenju ključnih svjedoka optužbe za što je trebalo koristiti međunarodnu suradnju na pitanjima ratnih zločina sa Srbijom.

Optužnica ŽDO-a iz Bjelovara br. K-DO-62/01, od 15. studenoga 2001. godine, izmijenjena na raspravi održanoj 24. siječnja 2002. godine, nije dovoljno razrađena a vremensko određenje inkriminiranoga događaja odnosi se, naizgled, na sve optuženike. Osim toga, iako je Vrhovni sud RH je naložio ponavljanje postupka radi pogrešnog i nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja, zastupnik optužbe nije insistirao na ponovnom saslušanju svjedoka oštećenika Đure i Radeta Skvorcana. Osim toga nije upozoravao niti propitivao na okolnosti mogućih pritisaka od strane podržavatelja optuženih ili od strane samih optuženih (branili su se sa slobode) na one svjedoke optužbe koji su se u sudnici ispričavali optuženima a svoje iskaze mijenjali tvrdeći da su pod istragom bili pod pritiskom – tvrdnje koje je Vijeće odbacilo. Tako nije reagirao niti kada je četvrtoptuženik, tijekom rasprave, verbalno napao svjedoka M. K, kada su dva bivša pripadnika Vojne policije (ujedno i svjedoci u slučaju, koji su o istim okolnostima tek kasnije trebali svjedočiti) bili prisutni u sudnici i pratili izlaganje svjedoka–ključara zatvora koji je u ranijem iskazu, svjedočio o okolnostima počinjenja djela i nekim detaljima, koji bi mogli teretiti optuženike, pa i jednoga od navedenih, u sudnici prisutnih, svjedoka.

Predsjednica Vijeća, kao niti Zamjenik ŽDO-a iz Bjelovara, nisu reagirali na inkriminiranje žrtve i oštećenika od strane branitelja optuženih te su se neke od tih inkriminacija unosile i u zapisnik.

Sud

Županijski sud u Bjelovaru

Optuženik

Željko Iharoš.

Ivan Vrban

Anđelko Kašaj

Luka Perak

Vijeće za ratne zločine

sutkinja Milenka Slivar, predsjednica Vijeća

sudac Božidar Iverac, član Vijeća

sutkinja Davorka Hudoletnjak, članica Vijeća

Državno odvjetništvo:

Darko Žegarac, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Bjelovaru

Punomoćnici: nema

Branitelji:

Mirko Petraš, odvjetnik iz Virovitice

Boris Kozjak, odvjetnik iz Virovitice

Silvije Degen, odvjetnik iz Zagreba

Stjepan Voščak, odvjetnik iz Virovitice

PODACI O PRIJAŠNJEM POSTUPKU

Županijski sud u Bjelovaru proveo je tijekom 2001. i 2002. godine kazneni postupak. Vijeće u sastavu: sudac Božidar Iverac, predsjednik Vijeća, sutkinja Davorka Hudoletnjak, članica Vijeća, te tri suca porotnika, donijeli su presudu br. K-55/01, od 24. siječnja 2002. godine, kojom su optuženici Ivan Vrban, Anđelko Kašaj i Luka Perak proglašeni krivima, te osuđeni na kazne zatvora u trajanju od po jedne godine za svakoga optuženika. Optuženi Željko Iharoš oslobođen je optužbe.

Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske, br. I Kž-238/02, od 6. studenoga 2003. godine, ukinuta je presuda Županijskog suda u Bjelovaru, br. K-55/01 i predmet je vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje s uputom da se, nakon provedenog novog dokaznog postupka i nakon ocjene svih dokaza, donese odluka. Citirana presuda je ukinuta zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

OPTUŽNICA

Optužnicom Županijskog državnog odvjetništva iz Bjelovara, br. K-DO-62/01, od 15. studenoga 2001. godine, izmijenjenom 24. siječnja 2002. godine, optuženi su Željko Iharoš, Ivan Vrban, Anđelko Kašaj i Luka Perak za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl. 120., st. 1., OKZ RH.

Izmijenjenom Optužnicom optuženicima se stavljalo na teret da su, u vremenskom razdoblju od 1. studenoga do 16. prosinca 1991. godine, u Virovitici, tijekom oružanog sukoba u Republici Hrvatskoj s JNA i njoj pridruženim četničkim paravojnim formacijama, u namjeri prinudnog dovođenja, mučenja i ubijanja civila, protivno odredbi članka 4., st.1.t.a II Dopunskog Protokola iz 1977 godine Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata, od 12. kolovoza 1949. godine, Prvooptuženi Željko Iharoš, kao zapovjednik voda Vojne policije zapovjedio vojnim policajcima da prisilno dovedu, između ostalih, i civile Bogdana Mudrinića, dr Ranka Mitrića, Radeta i Đuru Svorcana. Nakon što je ispitao Bogdana Mudrinića, predao ga je vojnim policajcima drugooptuženomu Ivanu Vrbanu, trećooptuženomu Anđelku Kašaju i četvrtooptuženomu Luki Peraku, koji su pretukli Bogdana Mudrinića, ispred i u zatvoru, od čega je on zadobio povrede i umro, nakon čega je njegovo tijelo iznijeto iz zatvora.

Dr Ranko Mitrić prisilno je doveden s radnog mjesta, podvrgnut je ispitivanju, te višekratno pretučen i maltretiran kroz dulje razdoblje. Potom je izveden iz zatvora i ubijen, njegovo tijelo odbačeno je u odvodnu šahtu pokraj magistralnog puta br. 16. Svorcan Radeta i Svorcan Đuru, bez valjanog naloga, vojni policajci su prisilno doveli u vojni zatvor, gdje su više dana ispitivani uz prijetnje smrću i maltretiranje. Vojni policajci su ih udarali kundacima pušaka, palicama, rukama i nogama po cijelom tijelu, od čega su zadobili mnogobrojne povrede s trajnim posljedicama. Za sve to znao je 1.-optuženi Željko Iharoš, no, ništa nije poduzeo da se to postupanje spriječi.

TIJEK POSTUPKA, IZVEDENI DOKAZI, ZAVRŠNE RIJEČI

Ponovljeni postupak je trajao pet mjeseci, od 19. studenoga 2005. do 7. ožujka 2006. godine.

Na raspravi održanoj 16. studenoga 2005. godine Zamjenik ŽDO-a iz Bjelovara, odustao je od kaznenog progona protiv optuženih Ivana Vrbana i Anđelka Kašaja za kazneno djelo ratnog zločina. Na toj raspravi supruga oštećenog Bogdana Mudrinića, Ljubica Mudrinić, upoznata je s pravom da kao privatna tužiteljica može nastaviti kazneni progon protiv optuženih Ivana Vrbana i Anđelka Kašaja, u roku od 8 dana, što je ona odbila.

Tijekom dokaznog postupka saslušana su 34 svjedoka; pročitani su iskazi trojice svjedoka; saslušan je sudsko-medicinski vještak; pregledana je VHS snimka uviđaja od 19. prosinca 2005. godine, obavljenog u Vojarni u Virovitici; pročitani su: zapisnik o prepoznavanju osoba s foto-eleboratom, potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, zapovijed od 13. prosinca 1991. godine, kopija krivične prijave protiv dr. Ranka Mitrića, od 6. studenoga 1991. godine, zapisnik o uviđaju od 13. travnja 1992. godine, u šumi Brusovo, između Virovitice i Lončarice, povodom pronalaska leša nepoznate muške osobe, zapisnik o obdukciji, dopis Policijske postaje Virovitica od 13. svibnja 1992. godine, depeša, dopis Uprave Vojne policije od 13. travnja 2005. godine, te središnjeg Vojnog arhiva, putni radni list, zapovijed, foto-dokumentacija uviđaja od 13. travnja 1992. godine, zapisnik o uviđaju, foto-dokumentacija uviđaja i skica lica mjesta od 19. prosinca 2005. godine.

Saslušani svjedoci: *Miće Tojčić*, *Rudolf Moslavac*, *Mirko Kovačević* i *Anton Fereža*, u kritično vrijeme bili su ključari u vojnom pritvoru Vojarne u Virovitici.

Svjedok Mirko Kovačević je pred istražnim sucem izjavio da se ne sjeća datuma, no, da su jednog poslijepodneva, Luka Perak, jedna osoba imenom Anđelko, kome ne zna prezime, te jedna osoba koju su zvali «Dalmatinac», u pritvor doveli jednog čovjeka s naočalama i plavoj radnoj kuti. Perak, Anđelko i Dalmatinac bili su u odorama vojnih policajaca. Dalmatinac je od svjedoka tražio ključ od pritvora. Nakon što su dovedenu osobu uveli u prostorije pritvora, zadržali su se sa tom osobom sat ili sat i pol. On u tu prostoriju nije ulazio, bila je zaključana. Na glavnoj raspravi promijenio je iskaz, pozivajući se da ne zna što je u istrazi i pred policijom govorio jer da je bi ispitivan preko 24 sata, prijetilo mu se, morao je pisati što su mu rekli, davali su mu pivo i rakiju.

Svjedok Miće Tojčić je izjavio kako je u prosincu 1991. godine od ključara iz prethodne smjene čuo da je u pritvor dovedena jedna osoba, i to Mudrinić. Radio je s jednim Mudrinićem, stoga je išao provjeriti radi li se o istoj osobi. Kad je ušao u ćeliju prepoznao je Bogdana Mudrinića, koji je sjedio na podu na madracu. Svjedok nije vidio na licu Mudrinića povrede, ne zna je li imao kakve povrede po tijelu. Kad je pitao Mudrinića je li ga tko tukao, Mudrinić je odgovorio da nije. Nije se tužio na bolove. Svjedok je rekao da mu je Mudrinić loše djelovao, te je zaključio da je ili bolestan ili ga je netko pretukao. Zbog toga je odlučio pozvati nekoga iz Vojne policije. Na glavnoj raspravi svjedok je ovaj svoj iskaz izmijenio i rekao da on nije davao takav iskaz istražnom sucu.

Svjedok Rudolf Moslavac, ključar u pritvoru, radio je u smjeni sa Mićom Tojčićem. Mrtvu osobu u pritvoru nikada nije našao. Na raspravi je rekao da je Bogdan Mudrinić bio živ kad mu je donio večeru, da je mislio da je Mudrinić bolestan. U istrazi je rekao da je zatvorenici donio večeru, vidio je da osoba leži na leđima, ne reagira. Rekao je da ga je osvijetlio i zaključio da je mrtav. Nakon što mu je na raspravi predočen iskaz iz istrage svjedok je rekao da se ne sjeća detalja, ne sjeća se niti svoga iskaza danog pred istražnim sucem, niti svoga iskaza u policiji, gdje je bio – po vlastitim riječima -cijeli dan bez vode, hrane, lijekova.

Svjedokinja Ljubica Mudrinić, supruga Bogdana Mudrinića je rekla da su po njezina supruga Bogdana Mudrinića, kući, došla tri vojna policija 11. prosinca 1991. godine, točno u 13, 45 sati, bez ikakvog naloga. Kako se suprug nije vraćao, gđa Mudrinić je pokušala telefonski saznati gdje se nalazi, i svaki put je dobila informaciju da je dobro, da će se brzo vratiti. Išla je i u Vojarnu tražiti supruga. Tamo je razgovarala sa optuženim Željkom Iharošom koji joj je rekao da je suprug pušten, te joj je dao potvrdu koju je on potpisao. Na upit gđe Mudrinić, zašto nema suprugova potpisa, optuženik joj je pojasnio da su to radile osobe koje ne znaju proceduru, te ju je uputio da civilnoj policiji prijavi nestanak supruga, što je ona i učinila. Gđa Mudrinić je rekla da je o sudbini supruga čula od svjedoka Đure Svorcana, sa kojim je telefonski razgovarala. Tijelo Bogdana Mudrinića nije pronađeno.

Saslušani su vojni policajci: *Mato Knežević, Nedjeljko Bjelčević, Damir Štablok, Ivan Roter, Nikola Teskera, Vlatko Stubičar, Stjepan Mihaljenović, Miroslav Mikolčić*. Saslušani svjedoci iskazivali su o zadacima i poslovima pripadnika Vojne policije u kritično vrijeme. Tvrdili su da nemaju neposrednog saznanja o kritičnom događaju. U svojim iskazima govorili su o optuženicima - kolegama iz Vojne policije, navodeći gdje su u kritično vrijeme bili i koje su poslove obavljali. Za optuženoga Željka Iharoša su rekli da je bio zapovjednik Vojne policije 127. virovitičke brigade, a optuženi Luka Perak je bio vojni policajac koji je najviše radio na prikupljanju materijalno - tehničkih sredstava i njihovom zbrinjavanju.

Svjedok Miroslav Mikolčić je rekao da je jedno jutro, ne sjeća se datuma, k njemu došao ključar iz pritvora i pozvao ga da vidi u pritvoru čovjeka koji je ležao. Kad je ključar otvorio vrata ćelije vidio je na zemlji mušku osobu koja leži potrbuške na zemlji. Svjedok ga je nogom dva puta udario u nogu, no, čovjek nije reagirao. Na glavnoj raspravi svjedok je promijenio iskaz, rekavši da je, nakon što je dva puta udario u nogu čovjeka koji je ležao na boku i pitao ga zašto ne uzima hranu, ovaj nešto promrmljao, što mu je izgledao kao da se ovaj probudio, pa je zaključio da se osobi spava.

Saslušani su pripadnici 127. virovitičke brigade: *Stjepan Miholčić, Srećko Moslavac, Miroslav Mikolčić, Đuro Dečak, Dragutin Dečak, Marko Krstanović, Zvonko Kožnjak, Marijan Podnar, Rudolf Brijačak, Zdravko Reščić*. Saslušani svjedoci govorili su o poslovima koje su obavljali u kritično vrijeme.

Svjedok Đuro Dečak bio je zapovjednik 50. samostalnog bataljuna HV, koji je prerastao u 127. virovitičku brigadu. Interno je formirao Vojnu policiju i imenovao optuženoga Željka Iharoša za zapovjednika Vojne policije. Djelokrug rada Vojne policije samoinicijativno je odredio, što je podrazumijevalo spriječiti pljačku vojne imovine, formiranje komisija sastavljenih od Zbora narodne garde, policije i Općine Virovitica za popisivanje imovine JNA. Neke zapovijedi su bile usmene a neke pisane. Sigurnosno - informativna služba (SIS) mogla je naložiti vojnim policajcima privođenje osoba za koje se je mislilo da obavještavaju i odaju informacije neprijateljima. Kontraobavještajce se privodilo, pritvaralo i ispitivalo. Njegov pomoćnik za logistiku bio je zadužen osigurati prostor u skladu sa Ženevskim konvencijama. Nije imao informaciju da se prema tim osobama provodila sila, niti da je u pritvoru netko umro. Zna da je optuženi Željko Iharoš išao u zapovjedno izvidanje vrlo često, davao zapovijedi o izvršavanju obveza, osiguravao je svjedoka. Oštećenog Bogdana Mudrinića nije poznavao, ne zna da je takva osoba bila u vojnom pritvoru. Oštećenog dr. Ranka Mitrića je vidio kad je privođen na razgovor, no, čuo je da je pušten. O braći Svorcan ne zna ništa.

Svjedok Dragutin Dečak bio je pomoćnik zapovjednika za obavještajni rad. O pritvoru i zapovijedi da se privode civili nema nikakvih saznanja. Bogdana Mudrinića je poznavao iz viđenja, nije sa njim nikada razgovarao. Dr. Ranka Mitrića je vidio jedan dan u životu, onda kada je iz Medicinskog centra u Virovitici stigla dojava da se dogodio incident, da je dr. Mitrić napao hladnim oružjem jednog pripadnika HV. Nakon toga je dr. Mitrić priveden na ispitivanje u vojarnu, a poslije je predan civilnoj policiji. Nije tražio vraćanje dr. Mitrića, nakon kriminalističke obrade, u vojarnu. Braću Svorcan je znao od ranije, jednoga od njih je još 1989. godine vidio u restoranu gdje su se skupljali ljudi koji su podržavali političke stavove protiv Hrvatske. Vidio je kako nosi titovku okrenutu tako da izgleda kao šajkača. Ne zna jesu li bili pritvoreni u vojnom pritvoru.

Svjedok Marko Krstanović bio je načelnik stožera. Zna za vojni pritvor, gdje su bili uglavnom pripadnici vojnih postrojbi koji su se ogriješili o vojnu stegu. Tvrdi da civila u pritvoru nije bilo. U kritično vrijeme nije znao za oštećene Bogdana Mudrinića i dr. Ranka Mitrića. Optuženoga Željka Iharoša zna iz postrojbe, zna da je bio na terenu, da je imao zadatak osigurati Zapovjedništvo postrojbe, kontrolirati ekscesne slučajeve. U vojarni u Virovitici, osim pripadnika 127. virovitičke brigade, bili su pripadnici postrojbe «Zmajevi od

Bosne» i Koprivnička dragovoljačka brigada. Svjedok je navodio kako je Vojna policija mogla primiti zapovijed i od nekoga drugog, čak i od dežurnog u vojarni. Nije to uvijek morao biti zapovjednik.

Svjedok Zvonko Kožnjak bio je zamjenik zapovjednika Prve bojne. Čuo je za postojanje pritvora, no, tamo nikad nije bio. Radio je sa Bogdanom Mudrinićem prije rata u TVIN-u. Zna da je bio u kontaktu sa srpskim neprijateljem. Za dr. Ranka Mitrića je čuo, vezano uz sukob sa nekim od njegovih vojnika u Medicinskom centru. Ne poznaje braću Svorcan, no, čuo je da su ekstremisti, da su išli po skupovima i organizirali barikade. Nema saznanja da su bili zatočeni u pritvoru virovitičke vojarne.

Saslušani su pripadnici MUP-a RH: Stjepan Kaloci, Antun Troha, Borislav Knežević, Branko Đeri.

Svjedok Borislav Knežević u kritično vrijeme bio je neposredno uključen u kriminalističku obradu dr. Ranka Mitrića. Nakon što je dr. Mitrić doveden iz vojarne, kontaktirao je istražnu sutkinju Županijskog suda u Bjelovaru. Ispitao je dr. Mitrića. Za njega je dr. Mitrić, nakon razgovora, bio slobodan čovjek. Na licu dr. Mitrića, nakon što je doveden u njegovu kancelariju na razgovor, primijetio je malo krvi. Kad mu je ponudio liječnički pregled i pitao ga ima li kakve ozljede, dr. Mitrić je odbio liječničku pomoć i rekao da nema ozljeda. Razgovarali su u svezi incidenta koji se dogodio u Medicinskom centru u Virovitici. U proljeće 1992. godine čuo je da je, na području Šarenih Mostova, na putu prema Grubišnom Polju, u šahu, pronađen leš dr. Mitrića u SMB uniformi.

Svjedok Branko Đeri nema saznanja iz kritičnog vremena. Radio je na kriminalističkoj obradi nestanka Bogdana Mudrinića tijekom 2001. godine, kada je Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru zahtijevalo kriminalističku obradu. Rezultate te obrade dostavio je ŽDO-u iz Bjelovara. Razgovarao je sa svjedokom Đurom Svorcanom, tijekom kriminalističke obrade, o čemu je sačinio službenu zabilješku, koja je «procurila i kružila po Virovitici».

Svjedoci Đuro i Rade Skvorcan. Vijeće je pročitalo iskaz svjedoka Đure i Radeta Svorcana. Svjedoci su dali svoj iskaz istražnom sucu Županijskog suda u Bjelovaru, na graničnom prijelazu Tovarnik. Ispitivanju su bili nazočni Županijski državni odvjetnik iz Bjelovara i branitelji optuženika. Tada su svjedoci izjavili da ne žele doći u Republiku Hrvatsku i dati svoj iskaz. Tijekom ponovljenog postupka Vijeće je zaključilo da se iskaz tih svjedoka pročita, jer se vjerovalo da svjedoci niti sada ne bi željeli doći pred Županijski sud u Bjelovaru i dati svoj iskaz.

Svjedok Đuro Svorcan je rekao da su 5. prosinca 1991. godine, oko 9,00 sati, po njega došli vojni policajci i odveli ga na obavijesni razgovor u vojarnu u Viroviticu. Sa njim je razgovarao optuženi Željko Iharoš, a nakon razgovora odveden je u pritvor. Svake večeri je dolazilo četvoro – do petoro osoba, u uniformama, s čarapama na glavi. Ispitivali su ga tko u selu ima puške, a nakon toga su ga tukli palicama, rukama, nogama. Jedne večeri, između 9. i 11. prosinca 1991. godine, u pritvor je doveden Bogdan Mudrinić. Dovele su ga osobe u vojnim odorama. Svjedok je gledao kroz prozor. Prepoznao je Bogdana Mudrinića. Mudrinić je pao kod ulaznih vrata pritvora. Dok je ležao na zemlji osobe u vojnim odorama su ga tukle. Tukli su ga i dok su ga vodili prema pritvoru. Mudrinić je vikao da ga ne tuku, da nije četnik, pokazao je putovnicu i govorio da je s obitelji bio u Njemačkoj, no, uniformirane osobe su poderale putovnicu. Nakon što je Bogdan Mudrinić pao, dok je ležao na leđima, jedna od uniformiranih osoba mu je skočila nogama na prsa u predjelu vrata, nakon čega je Mudrinić zašutio. Osobe koje su ga do tada tukle uvukle su ga u prostoriju pritvora. Svjedok je čuo Mudrinićevo hroptanje cijelu noć i sljedeće prijepodne, do 10,00 sati, kada je hroptanje prestalo. Čuo je da se govori da je oštećenik mrtav. Navečer, negdje oko 22,00 ili 23,00 sata vidio je automobil «kampanjolu», koji se zaustavio pred pritvorom. Čuo je otključavanje

vrata na prostoriji u kojoj je bio Mudrinić. Kroz prozor je vidio da dvije uniformirane osobe vuku prema automobilu Mudrinićevo tijelo.

Na raspravi održanoj 19. listopada 2005. godine monitorice su uočile da su tijekom dokaznog postupka, u sudnici su bili nazočni svjedoci M.M. i N.B. te su slušali iskaze svjedoka o istoj okolnosti o kojoj su nešto kasnije i sami bili ispitani kao svjedoci (suprotno odredbi čl. 238., st.1., ZKP-a). Optuženi Luka Perak verbalno je napao svjedoka M.K., isti mu se je ispričao radi iskaza datog u istrazi, a koji je sada opovrgao. Zapisnički nije evidentirano izbjivanje odvjetnika optuženoga Anđelka Kašaja sa zadnjeg dijela rasprave, a kako se radi o ratnom zločinu, temeljem odredbe čl. 65., st. 1., ZKP-a, optuženik mora imati branitelja tijekom cijelog postupka.

Obrana

Optuženi Željko Iharoš i Luka Perak tijekom ponovljenog postupka branili su se šutnjom. U završnoj riječi njihovi branitelji suglasno su rekli da nije dokazano da su njihovi branjenici počinili kazneno djelo koje im se stavlja na teret. Naglasili su da oštećenici nisu bili civili, da su bili u obavještajnoj svezi sa srbočetničkim snagama, pozivajući se na provedene dokaze koji govore o uporabi oružja, o deklariranju oštećenika, o njihovim političkim stavovima, te na iskaze svjedoka koji govori o braći Svorcan da su nosili oružje, te o napadu dr. Ranka Mitrića na hrvatskog vojnika u Medicinskom centru u Virovitici.

Branitelj optuženoga Željka Iharoša rekao je da je tijekom dokaznog postupka dokazano da njegov branjenik nije imao ingerencije nad vojnim pritvorom. Nadalje, rekao je da nije dokazano da je njegov branjenik zapovjedio mučenje, maltretiranje osoba u vojnom pritvoru, niti da je za to znao. Njegov branjenik, u vremenu od 10. do 15. prosinca 1991. godine, nije bio u vojarni. Puno vremena je provodio na terenu. Tijekom postupka nije utvrđeno da su oštećenici Bogdan Mudrinić i dr. Ranko Mitrić uopće usmrćeni. Stoga je za svoga branjenika tražio oslobađajuću presudu.

Branitelj optuženoga Luke Peraka smatra da nije dokazano da je njegov branjenik počinio kazneno djelo, koje mu se stavlja na teret. Rekao je da je njegov branjenik u kritično vrijeme radio sasvim druge poslove. Mrtvo tijelo Bogdana Mudrinića nije pronađeno, pa se niti pravi uzrok njegove smrti nije mogao utvrditi. Rekao je da Sud u konkretnom slučaju, sudeći za kazneno djelo ratnog zločina protiv civila, da bi donio osuđujuću presudu, mora s potpunom izvjesnošću utvrditi činjenično stanje, što u ovom slučaju, u odnosu na njegova branjenika, nije utvrđeno. Napomenuo je da je njegov branjenik stradalnik Domovinskog rata, da su mu poginuli sin i brat, da ima brojna odličja. Stoga je zatražio oslobađajuću presudu.

PRESUDA

Vijeće za ratne zločine objavilo je, 7. ožujka 2006. godine, presudu kojom se optuženi Željko Iharoš i Luka Perak, oslobađaju optužbe da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl. 120., st.1., OKZ RH.

Vijeće oslobađajuću presudu za optužene Željka Iharoša i Luku Peraka temelji na nedostatku dokaza da su optuženici izvršili kazneno djelo koje im je stavljeno na teret.

Sud je utvrdio sljedeće:

- Utvrđeno je da je bilo prisilnog dovođenja civila od strane Vojne policije i protupravnoga zatvaranja civila u vojni zatvor.
- 11. prosinca 1991. godine oštećenog Bogdana Mudrinića su, iz kuće u Virovitici, odveli vojni policajci, doveden je u vojni zatvor u vojarni u Virovitici.

- Sud je utvrdio da iskazi ključara u vojnom zatvoru: Miće Tojčića, Rudolfa Moslavca i Mirka Kovačevića, dani pred istražnim sucem Županijskog suda u Bjelovaru, nisu iznuđeni, niti da su dani pod pritiskom jer prisustvo istražnog suca isključuje bilo kakvu prinudu, uporabu alkohola i slično.
- Sud je prihvatio kao uvjerljive i istinite iskaze svjedoka oštećenika, Đure i Radeta Svorcana ali nije jasno specificirano na koji se dio njihova iskaza o tomu kako je Bogdan Mudrinić pretučen, umro i kako je njegovo tijelo izneseno iz zatvora to odnosi.
- Vijeće je prihvatilo nalaz i mišljenje sudsko-medicinskog vještaka o mogućim uzrocima smrti oštećenika Bogdana Mudrinića..
- Utvrđeno je da se 1. studenoga 1991. godine u Hitnoj pomoći Opće bolnice u Virovitici dogodio incident, u kojemu je liječnik Hitne pomoći dr. Ranko Mitrić napao pripadnika ZNG-a, Branislava Ivkovića, koji je bio na dužnosti. Zbog toga događaja protiv dr. Ranka Mitrića policija je podnijela kaznenu prijavu Općinskom javnom tužiocu u Virovitici. Vojna policija je privela dr. Mitrića oko 19,00 sati. Razgovor su sa njim obavili načelnik SIS-a Luka Lovrenac, Dragutin Dečak i optuženi Željko Iharoš, kao zapovjednik Vojne policije. Nakon razgovora, oko 22,25 sati, dr. Mitrić je predan policijskom djelatniku Borislavu Kneževiću. Iz obavijesti policije u Virovitici proizlazi da je dr. Mitrić, nakon izvršene kriminalističke obrade, ponovo predan pripadnicima hrvatske vojske.

Sud obrazlaže da nije mogao na nesumnjiv način utvrditi:

- da je dr. Mitrić nakon kriminalističke obrade vraćen u vojarnu;
- da je optuženi Željko Iharoš zapovjedio dovođenje dr. Ranka Mitrića u vojarnu;
- da je vojni zatvor bio u nadležnosti Vojne policije te Sud obrazlaže da nije mogao, iz izvedenih dokaza, zaključiti da je optuženi Željko Iharoš, kao zapovjednik vođa Vojne policije, imao garantnu poziciju prema civilima koji su bili zatvoreni u vojni zatvor. Slijedom toga da se nije moglo sa sigurnošću niti zaključiti da je počinio kazneno djelo ratnog zločina prema civilnom stanovništvu;
- u odnosu na optuženoga Luku Peraka, Vijeće je zaključilo da se sa sigurnošću nije moglo zaključiti, iz iskaza svjedoka Mirka Kovačevića, da je optuženik bio jedan od vojnih policajaca koji je pretukao oštećenog Bogdana Mudrinića, što je dovelo do smrti oštećenika. Ovo stoga što su svjedoci Đuro Svorcan i Mirko Kovačević isti događaj različito opisali, a svjedok Đuro Svorcan, koji je rekao da poznaje optuženika, nije prepoznao optuženika u liku osoba koje su tukle oštećenog Bogdana Mudrinića.

JAVNOST SUĐENJA

Na suđenju su bili prisutni predstavnici medija, promatrači OSCE-a i organizacija za zaštitu ljudskih prava, te nekoliko prijatelja i članova obitelji optuženika. Supruga pokojnog Bogdana Mudrinića nije pratila suđenje.

Predsjednica Vijeća je na pisanu zamolbu odobrila da se optužnica, raspravni zapisnici i presuda monitoricama Centra za mir Osijek.

3. kolovoza 2006.

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek